

יֹסֵף בֵּן יַעֲקֹב אֵישׁ צְדוּקָה יָרֵם בְּעַן יִדְבַּעְתּוּ אִישׁ יְדוּשְׁלִים קָבְלוּ
מִקֶּם. יֹסֵף בֵּן יַעֲקֹב אֵישׁ צְדוּקָה אָמַר וְהָיָה מִיתָדָּה בֵּית וְעַד
לְחַכְמִים, וְהָיָה מִתְאַבֵּק כַּעֲפֹר רְגְלֵיהֶם, וְהָיָה שׁוֹתֵה בְצִמָּא אֶת
דְּבָרֵיהֶם :

וְהָיָה בֵּיתָהּ בֵּית וְעַד לְחַכְמִים וְכוּ'.

מִתְאַבֵּק לְפָרֵשׁ כִּי כַמֶּה דְבָרֵיהֶם שֶׁהָיוּ נִקְנֵת בָּהֶם, כַּמֶּה לְקַמֵּן

כִּי בֵּן יוֹ, אֲתוּר מִהֶם, הוּא הַמְתַּכְּמִים אֶת רְכוּזָהּ עַל יְדֵי שְׁאֵלֹתָיו
הַחֲרִיפִים וּמִמֵּילָא תִּחְוָא שְׁמַעְתָּא, וְהָיָה הַלְמוּד נִקְרָא מִלְחָמָה כְּמוֹ
שְׁאֵמְרוּ (וְשִׁקְרוּן קִיָּא, לִיב) מִלְחָמָתָהּ שֶׁל חֲזוּרָה, אִם כֵּן גַּם הַתְּלִמִּידִים
לְחַכְמִים יִקְרָאוּ, וְכֵמוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוֹם לְכַתְּפָהּ (וְהָיוּ לִי עֵיב)
לְאִיבוֹשֵׁי רַגְוֹ, כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אֹנִיכֹם בְּשַׁעַר (תְּהִלִּים לְכוּ הוּ), אֶפְלוּ יֵאָבֵב
יִכְנוּ, הִרְבּוּ וְתִלְמִידוֹ, נַעֲשֶׂה אִיבִים וְהָ אֵת זֶה, וְאֵינֶם זֵוִים מִשֶּׁם וְכוּ' .
וְאֵתְרוּ לְהַתְּלִמִּיד לְקַבֵּל הַבַּיִת רַב־כְּשִׁישׁ לֹא קָשִׁיחַ עֲלֵיהֶם, וּלְפַעֲמִים
יִהְיֶה וְהָאֵמֶת עִם הַתְּלִמִּיד, וְכֵמוֹ שַׁעַן קֶטַן מִהִלִּיק אֶת הַגִּידוּל .

וְהָיָה שְׁאֵמְרוּ "הַיְבִיתְהוּ בֵּית וְעַד לְחַכְמִים", וְהָיָה מִתְאַבֵּק מִלְשׁוֹן
(כִּי אֵשֶׁת לֵב, כִּד) וְנִזְאָבֵק אִישׁ עֲמוֹ" שֶׁהוּא עֲנֵן הַתְּאֲבָקוֹת מִלְחָמָה, כִּי
מִלְחָמָה מִצְוֶה אֵינֶה, וְכֵן יִבְנוּ נִגְדֵי רְבוּתֵנוּ, תְּדוּשִׁים אֲשֶׁר כָּאֲרַץ,
וְנִשְׁמָחֵם בְּשִׂמְיָ מְרוֹם תִּמְחַבְּהֵם הַמְּפָרְסְמִים וְסִפְרֵיהֶם אֲתוּרָה, הֵנִּיחַ עַל
יְדֵי הַסְּפָרִים אֲשֶׁר בְּבִתְנֵי בֵּיתָנוּ הוּא בֵּית וְעַד לְחַכְמִים אֵלֶּה, הַזְּהִירָנוּ
גַּם כֵּן, וְנִמְנָן לְנוֹ רֵשִׁית לְהַתְּאֲבָק וְלִלְחֹם בְּדַבְּרֵיהֶם וּלְתַרְץ לְשִׁיתָם, וְלֹא
לְהֵשֶׁא פְּנֵי אִישׁ, רַק לְאַהֵב הָאֵמֶת.

אֲכַל עִם כָּל זֶה יִהְיֶה כִּנְפֵשׁוֹ מִלְּדַבְּרֵי בְּנֵי אֹהֶל, וְגִלְגֵּל לְכַבֵּן, בְּאֵשׁ
מִצָּא מְקוֹם לְחֵלֵק, וְעִמָּה כִּי גִידוּל הוּא כְּרַבֵּן, הוּא כַּמְחַבֵּר הַסֵּפֶר אֲשֶׁר
הוּא מְשִׁיג עֲלוֹ, וְהַיְבִיתְהוּ בֵּיתָנוּ, כִּי כַמֶּה פַעֲמִים לֹא יִבְיִן דְּבָרָיו אֲכֻנְתוּ.

וְלָכוּ הָיָה אִישׁ כְּעִנְיָה חֲמוּתָהּ בְּאֵמְרוֹ, אִם אֵינִי בְּנֵי אֵף חֲזוּרָה הוּא וְכֵן
וְהָיָה שְׁאֵמְרוּ וְהָיָה מִתְאַבֵּק בְּשַׁעַר לְעִיל, אֵךְ כְּתוּבֵי "בְּעֵפֶר רְגְלֵיהֶם"
דְּבָרָה לְוַמֵּר בְּעִנְיָה וְכֵנֶה וְלָכוּן לְפָנֵיהֶם כְּרַבֵּן.

וְהָיָה שׁוֹתֵה בְצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם.

לֹא אָמַר בְּצִמָּא, כִּי כָל דְּמִיּוֹן אֵינִי שׁוֹתֵה מִמֶּשׁ, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ
זְכוּרֵנוֹם לְכַרְכָּה (מַעֲנֵה כִי־א) הִיתָה כְּאֶלְמָנָה וְלֹא אֶלְמָנָה מִמֶּשׁ, לְכֵן
אָמַר "בְּצִמָּא", שִׁיתָהּ כְּשׁוֹתֵה מִיָּם מְלוּחִים, כִּלְ-אֲשֶׁר וְשׁוֹתֵה יוֹתֵר
יֹסֵף צִמָּא בְּיוֹתֵר, וְכֵן הָיוּרָה כְּמוֹ שְׁכֻתוֹב (מְשַׁלֵּי בִי י) "כִּי-תְבוּא
חֲכָמָה כְּלָפֵד וְדַעַת לְנַפְשָׁךְ יִנְעִם", כִּי כָל מֶה שִׁילְמוֹ יוֹתֵר יִתְאַוּהָ

וְיִנְעִם לוֹ עוֹד לְהַעֲתִירָתָהּ אֶלְקִיָּו, וְהָיָה אָמְרוֹ בְּצִמָּא, רַצָּה לְוַמֵּר שׁוֹתֵה
(וְעִדִּין צִמָּא י) .

מִקֵּוּ, מִהֵרָא וְיִרָה אֶת רַחַב בְּגוֹדוֹ וְיִכְרַסוּ, כְּגוֹן זֹסִי מְשִׁיתָא וְיִקָּם אִישׁ
צְרוּתָהּ, יֹסֵף מִשֵּׁתָּא בְּשַׁעַר שְׁבָקֵי שׁוּנָאִים, לְהִכְנֵם לְדַר הַבּוּת אִסְרוּ
יִכְנֵם בְּהֵם וּבְהֵם תְּחַלְּהוּ, אִסְרוּ לֵיהּ עוֹל וְפִה דְּאֵת מְפִיק הַרְדָּ, נִכְנֵם
וְהַדְּעוּ, מְנוּחָה עַל זֶה, אִסְרוּ לוֹ אִיּוֹן, הִדְבּוּ שֶׁל הַדְּרִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ .
אֲלֵא עוֹל וְכֵן תְּנִיעוּת וְפִה דְּאֵת מְפִיק דְּרוּךְ וְלֹא קוֹבֵל עֵלָיו, וְאִרְ פִּנְחָם
וְהָיוּ לוֹ סִכָּם, עֵינִים וְלֹא קוֹבֵל עֵלָיו, אִמְרוּ לֹא דְרִי שְׁהִכְעַסְתּוּ לְאֵלֵהי פַעַם
אֲחֵת אֲלֵא, וְשִׁבְעֵינְכֶם פַּעַם שְׁנִיתָ, מֶה עָשׂוֹ לוֹ נִמְנָא אֲוֵרָה כְּהַסִּיף שְׁלֹחֵשׁ
וְהָיוּ וּסְמִיָּים בֵּן וְהָיָה מִצְוֹת וְאִמְרוּ וְיִי אֲוֵי שְׁרַבְכֵסְרוּ לְכֻרְאֵי, מִיּוֹקָם
אִישׁ צְרוּתָהּ הִיחַ בֵּן אֲחֵרוֹתָ שֶׁל רַחַב בְּמִנְעוֹרָה אִישׁ צְרוּתָהּ וְהָיָה רְכוּב
מִמִּיא בְּשַׁבְתָּא, אֲחוּל בְּמִיָּה שְׁחָתָה לְמַגְשִׁכָּה, אֵל תְּמִי מְסָא דְּאִרְכֵּבֵי
מִי וְחַסִּי מִסֵּךְ דְּאִרְכֵּבֵי מִרְךָ, אֵל תְּמִי אִם כֵּן לְמַעֲנוֹסוֹ קוֹל שְׁרִירָתָהּ .
אֵל עֲשֶׂה אֲרַם רַגְוֹ יוֹתֵר מִפֶּה, אֵל וְאֵם כֵּן לְעוֹשֵׁי רִצְוֹת קוֹל לְמַעֲנוֹסוֹ,
נִכְנֵם בִּו הַדְּבָרָה כְּאִם שֶׁל עֲבָא, חֲרָךְ וְקִיָּים בְּעֵצְמוֹ דִּי מִיתוּת מִדְּ סְקִילָה

שְׁרִירָה וְדַר וְתַקֵּן, מִן עֲשֶׂה הִבִּיא קוֹדֵם גַּעֲזָה מִרְךָ וְקִשֵּׁר בַּה נִימָא וְעַד
הַעֲצִים וְהַקִּיָּפִין כִּדֵּי שֶׁל אֲבָנִים, וְעֲשֶׂה מְדוּרָה לְפִיָּה וְעִיָּן אֶת הַדְּרִים בְּאֵצְעֵי
וְהָיוּ הָאוּר, וְחַמֵּת הַעֲצִים מְרוּחַת וְאֲבָנִים וְנִחְלָה, בְּמִדָּה וְהַגֵּן קִרְסָתוֹ
הָאִשׁ וְנִסְכָּח תְּנִיחָא נִפְלָאֵשׁ מְרוּחַת וְהַגֵּן עֲלוֹ נִדְרָ וְשִׁרָה, תְּנִיחָם
יֹסֵף בֵּן יַעֲקֹב אֵישׁ צְדוּקָה וְרָחַב מְסִיחַ פִּירָתוֹ פְּאִיּוֹר, אִמְרוּ בְּשַׁעַר קִדָּה
מְסִיחַ הוּא לִי עַל (י) רִיא מְסִיחָה שְׁנִידָא לִי חֲכָמָה בְּרַבֵּן בְּנֵי יִרְבֵּן
וְכֵנֶה, רִיאָה הוּא בְּנֵי הָרִי בְּנֵי הַמֶּלֶךְ (י) וְהָיָה לְחֲזוּרֵי הַשְּׂמִיחַ, כִּיחַ
שְׁתִּי הָרִי חֲרָב מְרָא (י) בֵּית שׁוֹתֵה רַחַב, אֲשֶׁר כְּרַבֵּן הוּא בְּנֵי
וּמְשִׁכְלָל לְעַל כְּעִיָּן שְׁנֵא' (י) כִּי שֵׁם צוּת הוּא אֶת הַכְּרִיבָה הַיָּם עַד
תְּעִלָּם .

י. האמונה האלהית הָיָה אֲשֶׁר בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ לֵה עֲרָךְ וְלֹא דוֹגְמָה וְלֹא מְשַׁלֵּן
וְאִפְּלוּ הַאֲמִיקוֹרִסוֹת הַיִּשְׂרָאֵלִית הֵיא מְלֵאָה אֲמוּנָה וְקִשְׁמָה, הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכָּל הָאֲמוּנוֹת
שֶׁל כָּל הַגּוֹיִם כּוֹלֵם, וְאֵעִ"ם שֶׁהִיא מְכַסֶּאת דְּבָרִים שֶׁל קְלוּת־רֵאשׁ וְשֶׁל כְּפִירָה, כְּמוֹכִיחַ
הַנִּשְׁמָה יֵשׁ אֹרֶז־אֱלֹהִים שֶׁל יִבְקָת וְשֶׁל צִמְאון לְאֵלֵהִים חַיִּים אֶל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַד לְכַדֵּי
מְסִינָת־נֶפֶשׁ, "וּיְרַח־אֶת־הַחַיִּים בְּגִדֵיךָ, אֶל תִּקְרֵי כְּגוֹיִן אֲלֵא כְּגוֹדִיךָ, כְּגוֹן יִקָּם אִישׁ
צְרוּתָהּ) וְיֹסֵף מְשׁוֹתָא יוֹ, שְׁהִירָאוּ אֶת הַצִּפּוֹן בְּלִפְנֵים־כֶּם, כְּמִסִּירוֹת־נֶפֶשׁ נִפְלָאָה, וְמֵה שֶׁהִיא
כְּסוּתָהּ הֵיא גִי'ם כְּמַחִילָה, אֲלֵא שְׁכֵסָה אֲוֵרוֹ הוֹוֵמָא הַחֲזוּנָה, שְׁבָאָה מִהַשְׁפַּעַחֵם הַמְּסוּאָבָה
שֶׁל הַגּוֹיִים, אֲשֶׁר לֹא יִרְעוּ אֶת דִּי וְכַשְׂמוֹ לֹא קְרָאוּ, אֲשֶׁר אֶכְלוּ אֶת יַעֲקֹב וְאֵת נוֹהוֹ הַשְּׂמוּחַ,
לֹא מְאָלָה חֲלָק יַעֲקֹב כִּי יוֹדֵה הֵכֵל הוּא, וְיִשְׂרָאֵל שְׁכַבְתָּ (חֲלַחְתָּ דִּי צְבָאוֹת שְׂמוּחַ).

ועשיבכרד בית השמנאי ונצחום. ברכו ולא מצאו
אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כה"ג,
ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, ונעשה בו גם זהדליקו
ממנו שבעת ימים. סומאת השמים, השחתת המדות והדיעות,
שבאה למחנה ישראל מסגלת התגברות היותם ושלטונם, היא

ממפלאות ימים דעים, שאם התנוות ומסתעפות מן צומק וסוף
התורה, אזות השם יתברך באמונתו ופגמו מתגרה עול ונזות,
הנה כשם שהכהן הכללי שבעם דן הוכן להורות חקמו ד'
ומשפטיו, להראות בפועל חוכן של חכם קדושים וטהורים למען
היות למופת לעם כולו, מן יש בכל אדם מישראל צד כהונה
מפני שבכללם המה ממלכת כהנים וגוי קדוש. התשוקה
הפנימית, לקדושת החיים ולדעת התורה וללכת בתקוה, הוא
גנוזה בעומק הלב הישראלי. וכבר ביארנו בע"ה בתעודה
מעשר שני הנאכל לבעלים, שהוא כא לעורר את יסוד הכהונה
העצמית הנמוגת בנפש כל אדם מישראל. הגנה הפהונה בכללה
מתפשטת על דרכי החיים ועל כל מהות הדעה הסדורה בגם היא
היות פכר מאכנת להתחלל מכהה של ויון. אבל עוד יותר עמוק
בלב שוכן אור הנשמה הישראלית, שעם גנוז הקשר הפנימי של
האיש הישראלי, המופיע בכל עין בכלל האומה, עם האמונה
העשית בשם ד' אלהי ישראל, והיצו החוק והנעוץ שלא
להמיר מבית וליהם מהאמונה בכללה. זהו העולם הפנימי
הישראלי, שדוגמתו בחור הכלל הוא הכהן הגדול הנכנס לפני
ולפנים לשרת בקודש ביום הקדוש העבול מכל צטקי החיים
הגשמיים. איחו הפך הקטן שמונת כחותמו של כה"ג לאזובלו
היונים לטמאות, לעקור מכלל ישראל יושורם הפנימי העמוק
עם ד' אלהי ישראל, זה לא יוכלו כל כלי כח הרע. מים רכוס
לא יוכלו לככות את האהבה ונהרות לא ישפוחו. אמנם כאשר
הפך נשאר בקטנותו, כאשר האמונה יק בלב תהיה גנוזה ועל
החיים בפועל לא תראה את כחה, כוה זה תוכל עמוד, כיון
שהחיים בפועל ככר לקח להם הרן אורת שלא ע"פ היותן של
האמונה הפנימית, הלא תוכל חלילה ואריות הפליטה להפכות
מערימת הדשן של החיים המזוהים המוצנעים עליה ומנעים את
אורה מלהתפשט. "באפט עצים תכבה אש", אבל וחההכח
הנפלא שיש ברשף האור הגנוז, שאינם שימצאו לפניו והכח
חיים הפוכים מתוכו, דיעות המחפשות העומדות מנגד אל
מבלי דעת של אותן בעלי התנועה שהם יבזהו הולכים בהדרך
הפוכה מאשר טמון בפנימיות היותה. עמוקה שבנפשם והנה
תגלה זה ה' ציון עלולותיו עם צמיון כחר לר' והיצוץ הקטן
יתלהב ויעקור משורש את כל ארץ החיים הזתום, ואת כל
הדיעות והפניות אשר נערמו עליו חפרים חמרים ותחפשט על
כל ארצות החיים להשיב לפן של ישראל לאביהן ושמשוים עד
שיספיקו כחות החיים המלשויים שהם כבר הולכים להרן התורה
והמצוה, להחיות את ישראל ולחאה אורם, עד עתה כל הומן
ההוה ועד בא התקופה החדשה של אור חדש על ציון, עד בא
שנת גאולה ויום רצון לד'. "ובא ציון גואל ולשבי עשע

ביעקב". ע"כ בעת ההג' כעח המהומה המכוסה, אשר סדרי
החיים היונים נתפשטו בארץ ישראל למפכיר ונשאר רק זיק
האמונה הפנימית השוכנת עמוק בלב הישראלי, ה' והאוח
בדוגמתה פך שמן קטן המונח בחותמו של כה"ג, שאותו לא
יסמאו גרום. אבל היוכל להתמוד ארן בהיות סדרי החיים
ההולכים במרוצת זמן זהה, בלתי נמשכים אחריו לחוקו
ולפשטו, לעשותו ידוע ולוכן זמנש בלב פך השמן קטן הגא
ואז בו אלא להדליק יום אחד, שעה אחת, שעת התהומות
[שבה] יתנם האדם משכלות החיים, עין אור הפנימי של קשר
האמונה בשם ד' אלהי עליהם, ומחר ישוב לרדת באין לו קשר
חיים קיימים בכל מעשיו בדרכה של חדרה. אמנם נעשה בזמננו,
אע"פ שלא היו כלל החייל או מוכנים שיתפשט בהם אור קודש
של האמונה העיקרית, אבל מכת יד ד' ואמנותו שלא יעזוב את
עמו בצבור שמן הגדול הזה יספיק זה הפך הקטן להדליק ממנו
שמלה ימים, הרומנים על האורכת הזמן עד עכור כל תקופת זהוה
וכא תקופת העתיד הנאדרה בקודש, שהארץ תמלא ידעה את ד'
כמים יום מכסים.